Ústav lesnické botaniky, dendrologie a geobiocenologie

Dřeviny v zimním stavu II.

letorosty stříbřité, krátké větvičky často kolcovitě zakončené, starší větve černohnědé
pupeny drobné, vejcovité, stříbřitě bílé

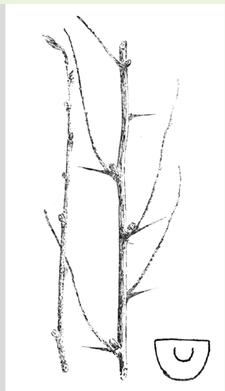

Elaeagnus angustifolia L. – hlošina úzkolistá (*Elaeagnaceae*)

letorosty bronzově hnědé, stříbřitě šupinaté, kolcovitě trnité
pupeny kulovité, bronzově hnědé, postavené v husté šroubovici

Hippophae rhamnoides L. – rakytník řešetlákový, úzkolistý (*Elaeagnaceae*)

letorosty rýhované, šedožluté, lýko citrónově žluté
trny trojčetné, pupeny vejčité, světle hnědé, o úžlabí trnů

Berberis vulgaris L. – dřišťál obecný (*Berberidaceae*)

letorosty hranaté, červenavé, lýko citrónově žluté
pupeny vejčité, o úžlabí jednoduchých trnů.

Berberis thunbergii DC. – dřišťál Thunbergův (*Berberidaceae*)

letorosty bělošedé, husté trnité až ostěnkaté, na starších větvích v uzlinách 1-3 trny
pupeny vejcovité, kaštanově hnědé

Ribes uva-crispa L. – meruzalka srstka, srstka angrešt (*Grossulariaceae*)

letorosty zelené, později načervenalé až olivově hnědé
ostny stejnotvaré, silné, hákovitě zahnuté

Rosa canina L. – růže šípková (*Rosaceae*)

letorosty zelenavé, alespoň ve spodní části s hustými přímými ostny nebo štětinami
koncové části letorostů a postranní květonosné větvičky bez ostnů

Rosa pendulina L. – růže převislá (*Rosaceae*)

letorosty tenké, výjimečně bezostné, většinou ostnité, štětinaté a žláznaté
ostny a ostěnky různotvaré, na mladých větvičkách červeně prosvítající

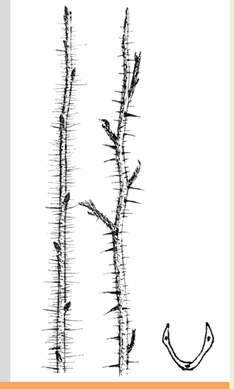

Rosa gallica L. – růže keltská, galská (*Rosaceae*)

letorosty tuhé, silné, málo ohebné, hustě plstnaté
ostny a štětiny husté, přímé, chlupaté

Rosa rugosa Thunb. – růže svraskalá (*Rosaceae*)

letorosty pětihranné, s výraznými listovými polštářky, lysé, olivově zelené, později červenohnědé, dřeň až Špaprsčitá
pupeny nezřetelné, skryté pod vypouklou listovou jizvou mezi dvojicí ztrnovatělých palistů

Robinia pseudoacacia L. – trnovník bílý, trnovník akát (*Fabaceae*)

letorosty tmavě červenohnědé s bílými lenticelami
pupeny nahé, rezavě až šedě plstnaté

Frangula alnus Miller – krušina olšová (*Rhamnaceae*)

letorosty zčervenalé, šedozelené, lysé, lesklé, o nodech snadno lámavé
pupeny kryté 1 šupinou, dlouze kuželovité, lysé, na bázi často s leským proužkem. květní pupeny nedělšené

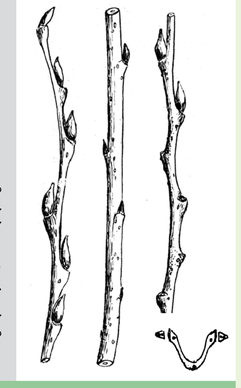

Salix fragilis L. – vrba křehká (*Salicaceae*)

letorosty šedozelené, husté chlupaté, později olysévají a žloutnou
pupeny kryté 1 šupinou, 3-4 (květní až 9) mm dlouhé, jemně chlupaté

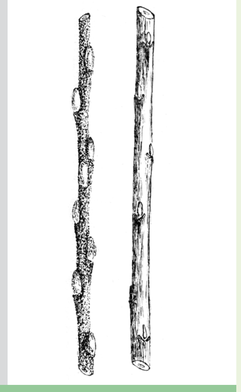

Salix viminalis L. – vrba košíkářská (*Salicaceae*)

letorosty hnědozelené, o mládí chlupaté, později lysé, s hnědou dření, pod kůrou na dřevě nemá lišty
pupeny krytě 1 šupinou, vejcovité, hnědozelené, lysé, listové 3-4 mm. květní až 8 mm dlouhé, s vytáhlou špičkou (zobanovité).

Salix caprea L. – vrba jíva (*Salicaceae*)

letorosty tenké, lysé, olivově zelené, šedavé až tmavě červenohnědé, lýko žluté, kůra trpká, některé pupeny ustředně postavené
pupeny krytě 1 šupinou, přitisklé k větvičce, žluté až načervenalé, lysé, listové pupeny podlouhle kuželovité, úzké, smáčklé, květní pupeny větší a tmavší

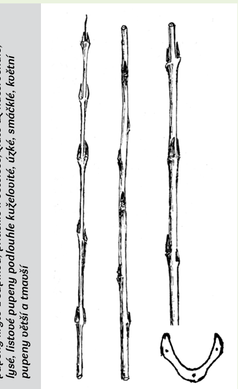

Salix purpurea L. – vrba nachová (*Salicaceae*)

letorosty zkřivolaté, hnědě plstnaté, později lysé, pod vrcholovým pupenem zesílené
listová lizna zprstěnitá, pupeny krytě 1 šupinou, kuželovité, hnědé, podélně rýhované

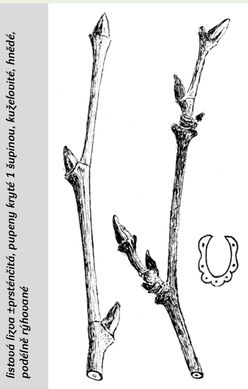

Platanus hispanica Mill. – platan javorolistý (*Platanaceae*)

letorosty zelenavě plstnaté, listové stopy velké
pupeny zešpičatělé, krytě 1-2 pouzdrovitými šupinami, zelenavě plstnaté, květní pupeny velké, terminální

Magnolia x soulangeana Soulange-Bodin. – šáchoulan Soulangeův (*Magnoliaceae*)

letorosty hnědé, lesklé, článkované
pupeny hnědavé, krytě dvěma stejně velkými šupinami, nápadně smáčklé (tvar ocas)

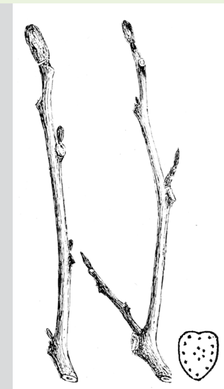

Liriodendron tulipifera L. – liliovník tulipánokvětý (*Magnoliaceae*)

letorosty obilé až trojhranné, červenohnědé, lysé nebo roztroušeně žláznaté chlupaté, lepkavé, dřeň trojúhelníkovitá
pupeny stopkaté, vejcovité, krytě 2 stejně velkými šupinami, červenohnědé, lepkavé, jehnědy přezimující

Alnus glutinosa (L.) Geartn. – olše lepkavá (*Betulaceae*)

letorosty obilé až trojhranné, světle šedohnědé, šedě chlupaté, olysévající, nelepkavé, dřeň trojúhelníkovitá
pupeny stopkaté, vejcovité, krytě 2 stejně velkými šupinami, šedohnědě plstnaté, nelepkavé, jehnědy přezimující

Alnus incana (L.) Moench – olše šedá (*Betulaceae*)

letorosty křivolaké, lysé nebo zprvu poněkud ochlupené, starší větvičky lysé, shora červené, naspod zelenavé
pupeny vejcovité, lysé, lesklé, krytě 2(3) šupinami, vnější šupina přesahuje 1/2 délky pupenu.

Tilia cordata Miller – lípa malolistá, srdčitá (*Tiliaceae*)

letorosty křivolaké, červenohnědé, většinou chlupaté
pupeny vejcovité, krytě 2(3) šupinami, vnější šupina na pupenu dosahuje asi 1/2 délky pupenu

Tilia platyphyllos Scop. – lípa velkolistá (*Tiliaceae*)

letorosty křivolaké, husté stříbřitě šedoplstnaté
pupeny husté stříbřitě šedoplstnaté

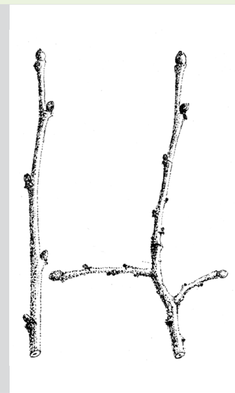

Tilia tomentosa Moench – lípa stříbrná, plstnatá (*Tiliaceae*)

letorosty křivolaké, nápadně žlutozelené, zpočátku chlupaté, pak lysé
pupeny krytě 2(3) šupinami, žlutozelené, zpočátku chlupaté, pak lysé

Tilia euchlora C. Koch. – lípa zelená, krymská (*Tiliaceae*)

letorosty přímé, slabě hranaté, olivově až červenavě hnědé, lysé, s bělavými lenticelami, listové polštářky značně vyniklé, dřeň bílá, čtyřúhelníkovitá
pupeny vejcovité, smáčklé, krytě 2(3) šupinami, lysé, zelené až červenohnědé

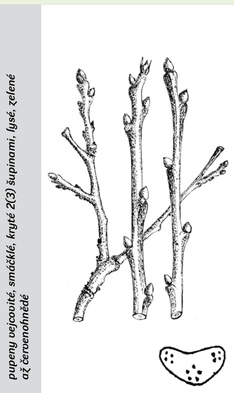

Castanea sativa Mill. – kaštanovník jedlý (*Fagaceae*)

letorosty tlusté, šedo- až červenohnědé, chlupaté, později olysalé, dřeň přehrádkovaná, světle hnědá
listové jizvy velké, srdčité, pupeny polokulovité, husté chlupaté

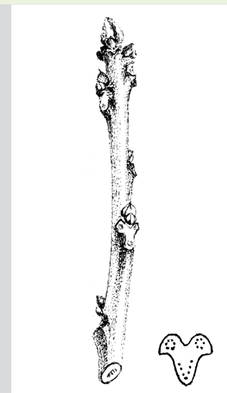

Juglans nigra L. – ořešák černý (*Juglandaceae*)

letorosty olivově zelené až hnědavé, lysé, dřeň přehrádkovaná, světle hnědá
listové jizvy velké, srdčité, pupeny polokulovité, terminální pupen řídce plstnatý

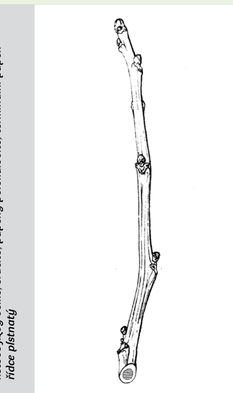

Juglans regia L. – ořešák královský, vlašský, obecný (*Juglandaceae*)

letorosty silné, lesklé oranžovohnědé, lysé, s širokou plnou oranžovou dření
listové jizvy velké, štítovitě srdčité, pupeny drobné, půlkulaté

Ailanthus altissima (Miller) Swingle – pajasan žláznatý (*Simaroubaceae*)

letorosty silné, huňatě hnědě chlupaté, s širokou žlutozelenou dření
listová jizva tvaru uzavřeného C, pupeny rezavě chlupaté, drobné, uprostřed listové jizvy

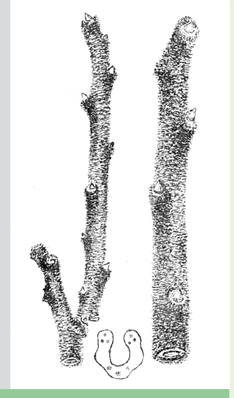

Rhus typhina L. – škumpa ocetná, orobincová (*Anacardiaceae*)

letorosty silné, šedohnědé, modrohnědě ojíněné, s širokou rezavou dření
listové jizvy velké, štítovité, pupeny posunuté nad listovou jizvu, seriální, drobné, téměř skryté v kůře

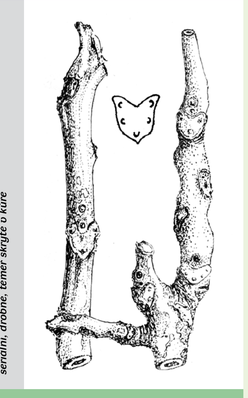

Gymnocladus dioicus (L.) C. Koch – nahověnec dvoudomý (*Caesalpiniaceae*)

letorosty silné s plnou dřenní
listové jizvy srdčité, pupeny vejcovité, plstnaté, terminální pupen nápadně velký

Carya ovata (Mill.) C. Koch – ořechovec vejčitý (*Juglandaceae*)

letorosty žláznatě chlupaté, zelené až žlutohnědé
pupeny vejcovité, terminální pupen nápadně velký (až 3 cm dlouhý)

Rhododendron luteum Sweet – pěnišník žlutý (*Ericaceae*)

letorosty lysé, hnědavé, někdy až bělavě ojíněné, dřeň žlutá
pupeny drobné, o husté šroubovici o horní části letorostu

Cotinus coggygria Scop. – ruj vlasatá (*Anacardiaceae*)

letorosty slabě hranaté, žlutohnědé, o mládí chlupaté, brzy olysalé
pupeny tupě vejcovité, žlutohnědé, lysé

Spiraea salicifolia L. – tavolník vrbolistý (*Spiraeaceae/Rosaceae*)

letorosty kuželovité s asymetrickou dřenní o hustými drobnými listovými jizvami se zbytky řapíku
pupeny drobné, hnědé, v pozdě neopadavého řapíku, listové zešpičatělé, květní kulovité

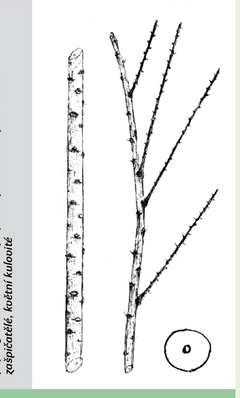

Tamarix parviflora DC – tamaryšek malokvětý (*Tamaricaceae*)

Legenda: listnáče, střídavé pupeny, s trny; listnáče, střídavé pupeny, bez trnů

Zpracováno podle: Szymanowski, T.: Rozpoznawanie drzew i krzewów ozdobnych w stanie bezlistnym, Państwowe Wydawnictwo Rolnicze i Leśne, Warszawa, 1974 (obrázky), Červenka, M., Cigánová, K.: Klíč k určování dřevin podle pupenů a větviček, SPN, Praha, 1989 (obrázky), Kolibáčová, S., Čermák, P., Úradníček, L.: Dendrologie I (cvičení), MZLU, Brno, 2002 (texty)

Mendelova univerzita v Brně

Autor textu:
Ing. Soňa Tichá, Ph.D.

Tento výukový poster vznikl jako výstup jedné z klíčových aktivit projektu Perspektivy krajinného managementu – inovace krajinářských disciplín (reg. č. CZ.1.07/2.2.00/15.0080) za přispění finančních prostředků EU a státního rozpočtu České republiky.

evropský sociální fond v ČR
EVROPSKÁ UNIE
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Lesnická a dřevařská fakulta